

POSTKONTORET.
KALMAR.

Löpsedel

Lidematigt Kongl. General Poststyrelsens föreläggelse den 7 dennes, såväl posten i linien Stockholm - Paris som från och med lördagen den 12 dennes aflyttas.

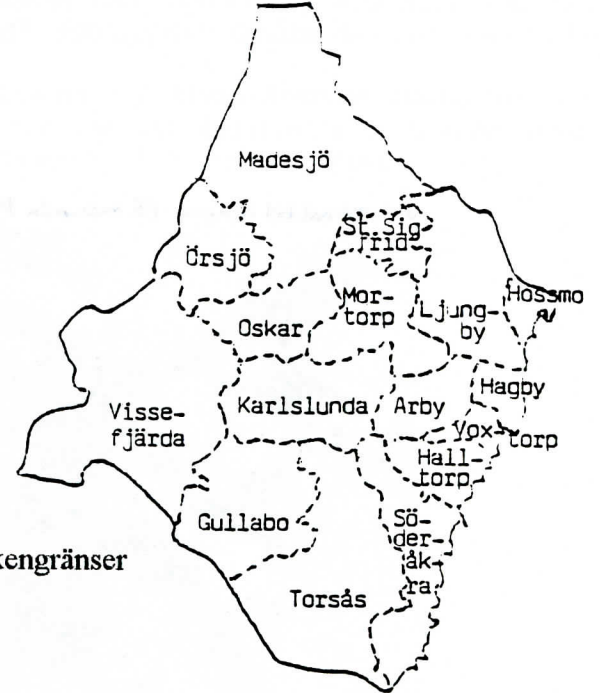
Från Stockholm kl. 4 eftermiddagen och från Paris kl. 8 förmiddagen till vidare. Alla dagar som för närvarande äro bestämde, kvaran vederbörande poststationsföreståndare i linien härigenom underrättas; med afse på tillika åd om oerrättade inträdande förändringar samt om vederbörande postföreståndare i de för nämnda postkontoren den 8 dennes 1884.

Om utfärdandet af denna löpsedel skilja sig de vederbörande poststationerna från de i den nämnda föreläggelsen angivna bestämmelserna.

E. Lindgren

Delutgåfvor Poststationerna i Stockholm J. H. Eriksson
N. H. Johansson
Paris J. H. Eriksson
J. H. Eriksson

POST- historia från Ljungby

Södra Møre härads sockengränser

Ur personaltidningen PS november 1982

Trekanten blommor

*På postkontoret i Trekanten kan man kons-
ten att sköta blommor. Kaktusen på bilden
står med 14 blommor samtidigt. Det är
postmästare Margit Algotsson som visar den
fina växten.*

F ö r o r d

Ljungby socken i Kalmar län är intressant från den synpunkten att socknen haft ovanligt många poststationer. De behandlas i det följande i kronologisk ordning efter tillkomstdag. De som öppnats samtidigt tas upp i bokstavsordning, dvs Harby och Vassmolösa (1874). De kom till som ett resultat av beslutet att postverket skulle ta över ansvaret för kronobrevbäringen.

Citat som görs ur dokument i arkiven återges ordagrant men med moderniserad stavning för att underlätta läsningen. Synpunkter på häftets utformning tas emot tacksamt.

Växjö i april 1993

Erik Lindgren

H a r b y (1874-01-01--1875-05-31)

Av de tolv poststationer som inrättades inom Södra Møre härad den 1 januari 1874, när kronobrevbäringen upphörde i Småland, blev fyra mycket kortlivade, nämligen de i Hästhagen, Harby, Igellösa och Kyrkeryd. Detta är av intresse inte minst för hembygdssamlade filatelister. Dessa kan notera att ett av de tolv nya postnamnen försvann ännu tidigare än de fyra nyssnämnda, men inte på grund av indragning utan genom namnbyte, från Hingstorp till Torsås. Där om berättas i häftet om posthistoria från Torsås pastorat (posthistorisk serie nr 189).

Mest kortlivad av de fyra förstnämnda poststationerna blev den i Harby. Den drogs in redan den 31 maj 1875 på grund av närheten till järnvägen. När en poststation öppnades i Trekantens järnvägsstation den 10 augusti 1874, visade det sig snart nog att någon poststation i Harby inte behövdes. De som använt sig av den kunde i stället vända sig i postären den till järnvägsstationen i Trekanten.

Till föreståndare för poststationen i Harby hade på landskansliets förslag handlanden Håkan Jonsson blivit utsedd. Posten bars dit på den drygt en mil långa sträckan från Vassmolösa enligt ett kontrakt med källarmästaren W le Grand. Han lejde någon för uppdraget, liksom hans efterträdare, tingskrivaren A Richardsson. Denne övertog redan under premiäråret såväl postföringskontraktet som avtalet om att vara poststationsföreståndare i Vassmolösa.

Det var som framgår av det nyss skrivna inte i direkt anslutning till järnvägens födelse som man kom på tanken att dra in poststationen i Harby. Detaljerna om hur organisationen hade genomförts i de olika landsändarna när kronobrevbäringen upphörde, var inte kända i Stockholm. Där förut-sattes att postförvaltarna i länshuvudstäderna bevakade postverkets intressen.

Så blev det också. Postmästare Johan A Schönbeck i Kalmar skrev sålunda den 17 mars 1875 till poststyrelsen och föreslog indragning av poststationen i Harby. Som motiv anförde han att denna var belägen blott omkring 1/4 mil från järnvägsstationen i Trekanten. Landskansliet uppgav att något

hinder för indragningen inte fanns och postföringsentreprenören Richardsson accepterade att transportera posten mellan Trekanten och Harby i stället för mellan Vassmolösa och Harby. Det var naturligt att det fortfarande skulle finnas en postlinje till Harby. Dit befordrades en sockenväska med brev och tidningar, en lösväska som blev ersättning för den indragna poststationen.

Indragningen av poststationen i Harby var således ett faktum redan innan lantbrevbäring infördes i vårt land. Postföringen till Harby kom senare att ändras väsentligt i samband med den omorganisation som genomfördes på nyåret 1876, när man realiserade den förut nämnda indragningen av bl a poststationerna Kyrkeryd och Hästhagen.

V a s s m o l ö s a

På den gamla postföringslinjen mellan Kalmar och Karlskrona skjutsades diligensen genom flera större orter som Vassmolösa, Söderåkra och Lyckeby. Efter särskilda framställningar inrättades poststationer i Söderåkra (1865) och Lyckeby (1862) men i Vassmolösa fick man vackert vänta till 1874. Det var det år då kronobrevbäringen upphörde i Småland och en poststation skulle inrättas i var socken, "om så behövdes".

Poststationen öppnades vid 1874 års ingång och förlades till gästgivaregården. Till föreståndare utsågs källarmästaren W le Grand som skulle få ett årsarvode på 175 kr. Han förklarade sig emellertid omgående inte vilja ta emot förordnandet utan överlät det till organisten och tingskrivaren A Richardsson. Denne övertog också det kontrakt som tecknats med le Grand för gångpostföring mellan Alsjöholm och Vassmolösa samt mellan Harby och Vassmolösa.

Trafiken på stationen växte snabbt och Richardsson fann sig föranlåten att begära högre arvode i april 1875. Han åberopade bl a den myckna passningen av postförare på lördagarna åt Karlskrona, Alsjöholm och Harby och på fredagarna åt Vissefjärda och Kalmar samt varje dag vid

diligensen mellan Kalmar och Karlskrona. Poststyrelsen beviljade honom en viss höjning men prutade på det begärda beloppet, 275 kronor, till 240 kronor om året.

Här bör inflikas att Richardsson levde under mycket knappa omständigheter. I ett brev den 7 december 1875 med hans utsökt vackra handstil läser man bland annat följande:

"Vid tillträdet av min befattning som poststationsföreståndare den tid poststation här förlades var jag i saknad av såväl husrum som annat oumbärligt och såg mig nödsakad att anlita den kontanta inkomst frimärkena lämnade ej allenast till iordningställande av en dittills aldrig bebodd lokal utan även till anskaffande av de husgerådssaker jag omöjlig kunde umbära".

På sommaren 1876 efterträddes Richardsson av tingskrivaren Carl Jonsson mot oförändrat arvode. Med september månads ingång 1888 finner vi änkan Clara Matilda Jonsson som föreståndare, men hennes tid som postchef blev kort. Poststationen flyttades nämligen till den nyuppförda stationen i och med att trafiken började på järnvägen Kalmar - Torsås den 9 augusti 1899.

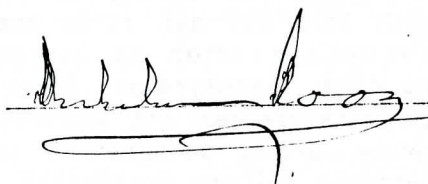
Nu var det järnvägsbefälet som fick ansvaret för posten, till att börja med Johan Alfred Lindvall, följd nästa sommar av Johan August Blomdahl. Denne blev vid rodret så mycket längre, nämligen till 1915. Då tog E Valdemar S Karlsson vid och därefter har följande järnvägstjänstemän haft hand om posten i Vassmolösa: G H Gustafsson (1932-1944), C H Engman (1944-1947), S E E Strandberg (1947-1949), P S Anelius (1949-1956), A G N Hunefeldt (1956-1959) och Nils Arne Strömberg (1960-1965).

Gulli Svensson tog över när post och järnväg skildes den 30 maj 1965 och postens status höjdes till en s k post-expedition. Modern posthantering gjorde att postexpeditionen kunde bytas ut mot lantbrevbäring från Ljungbyholm i maj 1975 i kombination med ett postställe. Omorganisationen som skett i olika etapper, vållade åtskillig storm, men sedan den väl genomförts vitsordade många att servicen var effektiv. I postställets datumstämpel användes först en gravyr med dubbelnamnen Ljungbyholm Vassmolösa, men från 1981 års ingång återinfördes postnamnet VASSMOLÖSA och från 1986 kallades det postkontor. En ny terminologi hade då införts och det var inte alls fråga om någon ökning av trafiken. Med 1991 års utgång drogs postkontoret in helt.

Kongl.
Generalpoststyrelsen.

Till Postmästaren i Kalmar.

Enär, enligt hvad för Kongl. Generalpoststyrelsen blifvit anmaldt, postmästaren uti ett till Kongl. Styrelsen för Postsparbankens den 11 December 1885 afgifvet yttrande, i fråga om inrättande af postsparbankens kontor vid åtskilliga ständer, der postkontoret i Kalmar lydande poststationen, afstyrelset inrättande af dylikt kontor vid poststationen i Vassmolösa på den grund att vederbörande föreståndare för nämnda poststationer gammal och, såsom begipen på starka drycker, ej "fullt tillförlitlig", har Kongl. Generalpoststyrelsen velat härigenom uppdraga åt postmästaren att till Generalpoststyrelsen inkomma med yttrande, huruvida sådana omständigheter må förekomma, som göra det nödigt att å Generalpoststyrelsens sida uppdraga det med bemälda poststationsföreståndare uppsättade kontraktet om skötandet af poststationen i Vassmolösa. Stockholm den 7 Oktober 1884.

Postsparbankstyrelsen.

Nr 7880.

TREKANTEN (1874-08-10--

Med tillkomsten av järnvägen Emmaboda - Kalmar inrättades den förenade post- och järnvägsstationen i Trekanten den 10 augusti 1874.

Stinsen Carl Gustaf Söderlund blev den förste föreståndaren. Han fick 240 kr i årsarvode. Det hade höjts till 360 kr, när Jacob Wilhelm Eriksson tog över 1882 och beloppet följde sedan utvecklingen efter hand som trafiken ökade.

Eriksson kom år 1907 i dispyt med sadelmakaren P G Almér och måste på grund av vad som lades honom till last göra snabb sorti i vad gäller engagemang med posten. Stations-skrivaren i Trekanten Carl Julius Gunér fick ta hand om postärendena från augusti 1908. I hela 30 år vilade det ansvaret på honom. Han avlöstes i juli 1938 av Johan Leonard Hultqvist och nio år senare trädde Carl Harald Engman till.

Posttrafiken hade nu ökat så mycket att det inte längre var lämpligt att ha post och järnväg förenade. En skilsmässa genomfördes den 1 februari 1949 och Gustaf E N Frithiof blev poststationsföreståndare. När han fick befordran till Orrefors i april 1950, hölls befattningen i Trekanten på vakans i avvaktan på omorganisation. Från oktober 1951 stathöjdes poststationen till en s k postexpedition. Elsie Viran Margit Petersson förordnades som stationsmästare (den titel postexpeditionernas föreståndare hade). Hon fick uppleva en omorganisation 1977 med ändrad terminologi. Postexpeditionen blev "postkontor" och hennes titel ändrades till postmästare, Staffan Hultberg tog över den 1 februari 1987 och har sedan lämnat över ansvaret till Ulla Petersson.

Trekanten orsakade poststationsidnragning

Det relativt korta avståndet mellan Trekanten och Sankt Sigfrid var orsaken till att den lilla poststationen med namnet Kyrkeryd drogs in efter en översyn år 1875 av postgången i Södra Møre. Länsstyrelsen skrev i ett brev den 3 juli 1875 till poststyrelsen att Kyrkeryds poststation var "mindre behövlig, sedan poststation inrättats å den endast 6/10 mil därifrån belägna Trekanten".

Då hade lantbrevbäring ännu inte införts i vårt land, men när den väl startade ett par år senare, fick Sankt Sigfrids sockenbor åter bättre postförhållanden, även om lantbrevbäringen till en början var föga effektiv.

Den blev bättre efter hand, men genom en omorganisation vid 1917 års ingång blev de som bodde längs vägen mellan Trekanten och Sankt Sigfrid sämre lottade. Då ändrades nämligen lantbrevbäringen till Sankt Sigfrid att utgå från den nyinrättade poststationen i Västrakulla i stället för Trekanten.

Efter framställning kompengberörda hushåll genom att en ny lantbrevbäring inrättades med tre turer i veckan på en linje Trekanten - Harby - Konungaryd - Brändebo - Koholma - Trekanten. Arbetaren Ernst Hjalmar Sjöström fick kontrakt om denna uppgift med en ersättning av två kronor per tur.

Från Trekanten inrättades också lantbrevbäring till Kristvalla. Det var en 15 km lång linje över Alaryd, hälsobrunnen och Gunnabo kykoherdeboställe fram till poststationen. Den låg då vid Räggekulla gästgivaregård. Bland lantbrevbärarna på denna linje kan nämnas P E Hultman och J A Lundblad.

TELEGRAM.

Nr 2394 Ord 28 Inlämnad i Stockholm den 28/12 1874 kl 7,12
norr

Postmästaren Stettengren

Kalmar
i beordras af resa till Trekanten
Efter stationsens brand öfverblifna
resteffekter böra tillvaratagas och åtgärd
å postgåromålens uppkällande vidta
medel till hvad som utgjorts
Genelidigt styrelsen

Personaluppgift

för år 1874

från

Poststationen i *Harby*,

som f. n. lyder under *Kalmar* post *kontor*.

Undertecknad poststationsföreståndare är född *25. Jan. 1818*

antogs till e. o. tjänsteman vid Postverket *1 Januari 1874*

och förordnades till nu innehafvande befattning *15. Dec. 1873*

är härifrutan *Lant-handlande i Harby*

och har förut, enligt förordnande den varit poststations-

föreståndare i under år.

Harby den *28* januari 1874.

Nikolausson

Harby poststation fanns under 1½ år och drogs in nio månader efter att poststationen i Trekanten hade öppnats. Detta är en förminskad kopia av ett av få bevarade dokument med föreståndarens namnteckning

Ljungbyholm

Ordföranden i Ljungby sockens kommunalstämma jämte en lång rad personer som var verksamma inom handel och industri, skrev den 16 september 1887 till poststyrelsen och anhöll att få en poststation i Ljungby by eller att endera poststationen i Vassmolösa eller Hossmo måtte flyttas dit.

Petitionärerna framhöll att 1564 personer skulle få nytta av en poststation i kyrkbyn, medan de som hade fördel av den redan befintliga poststationen i Vassmolösa bara uppgick till 391 personer. I Hossmo församling fanns då 717 invånare, men alla använde sig inte av poststationen med socknens namn utan utträttade sina ärenden vid Smedby förenade post- och järnvägsstation.

Utan något remissförfarande fann poststyrelsen vid föredragning den 27 september 1887 att ansökan inte borde "till någon åtgärd föranleda". "Av förekommen anledning" fann poststyrelsen ändå drygt tre månader senare "skäligen remittera ifrågavarande framställning till postmästaren i Kalmar". Till saken hör att såväl postmästaren som landskansliet hade lämnat avstyrkande utlåtanden på en fråga redan 1885 om en eventuell poststation i Ljungby by.

Postmästare Johan A Lindqvist i Kalmar kunde nu informera poststyrelsen om att domhavanden i Södra Møre hade flyttat från Vassmolösa till Ljungbyholm - helt nära Ljungby kyrka. Dessutom var fögderiets nyutnämnde kronofogde bosatt i närheten "eller på samma ställe, där avlidne kronofogden Runkrantz bodde".

Man spårar här att civilstatsbetjäningens postgång vägrade tungt när man på den tiden övervägde någon omorganisation. Utöver de här angivna skälen åberopade Lindqvist en ändrad tågföring på linjen Kalmar-Emmaboda som kunde medverka positivt till sökandenas fördel. Han kunde emellertid inte tillstyrka indragning av någon av poststationerna Vassmolösa eller Hossmo.

Poststationsföreståndaren i Hossmo, Marie Lisette Håkansson förklarade sig villig att svara för den eventuellt blivande poststationen i Ljungby mot 240 kronor i årsarvode och kopparslagaren Hugo Svensson i Hossmo var beredd att ta över poststationen där.

Ärendet tillfördes nu en sex foliosidor lång inlaga från kronofogden Edv. Eriksson på Råby. Han skrev bland annat:

"Då jag först kom hit och började studera ortförhållandena här i trakten, förvånade det mig högeligen, att en så centralt belägen plats som Ljungby kyrkoby, där så många vägar stöta tillsammans och där så stora byar och egendomar äro så nära belägna, icke hade egen poststation, då sådana likväl funnos å de i nämnda hänseenden vida mindre betydande orterna Vassmolösa och Hossmo. Anledningen till detta förhållande torde knappt kunna uppsökas i andra omständigheter än de, att domaren i orten bodde i Vassmolösa och att denna plats togs till utgångspunkt för en särskild postlinje, den till Vissefjärda."

Kronofogden tillstyrkte reservationslöst och förordade att båda poststationerna Hossmo och Vassmolösa skulle bibehållas. Även landskansliet kom med en lång inlaga. Den stämde i stort sett överens med kronfogdens synpunkter utom i vad avsåg poststationen i Hossmo. Denna ansågs nämligen kunna "utan synnerlig olägenhet indragas".

Poststyrelsen beslöt nu i enlighet med framställningen och en poststation med namnet Ljungbyholm inrättades den 1 juni 1888 utan indragning av de båda grannstationerna. Marie Lisette Håkansson flyttade till Ljungbyholm och fann att det vara mycket större trafik där än i Hossmo. Postmästare Lindqvist kunde till och med rapportera till poststyrelsen den 14 februari 1889, att "Ljungbyholms poststation torde vara den mest betydande av alla som lyda under detta postkontor".

Fröken Håkansson blev kvar på sin post till och med april 1924. Hon var då 72 år gammal och dog fyra år senare. Hennes efterträdare blev Anna Svensson. Även hon blev stationär. Under 31 år skötte hon sig lika kläderfritt som företrädaren och från maj 1955 övertogs poststationen av Vera Dagny Maria Stejver, senare med efternamnet Widén.

Den fortsatt stigande trafiken motiverade att poststationen byttes ut mot en postexpedition från den 1 oktober 1960. Med titeln stationsmästare basade Vera Widén för postexpeditionen under ytterligare 15 år och efterträddes 1975 av Gulli Svensson. Hon fick två år senare uppleva ny terminologi som

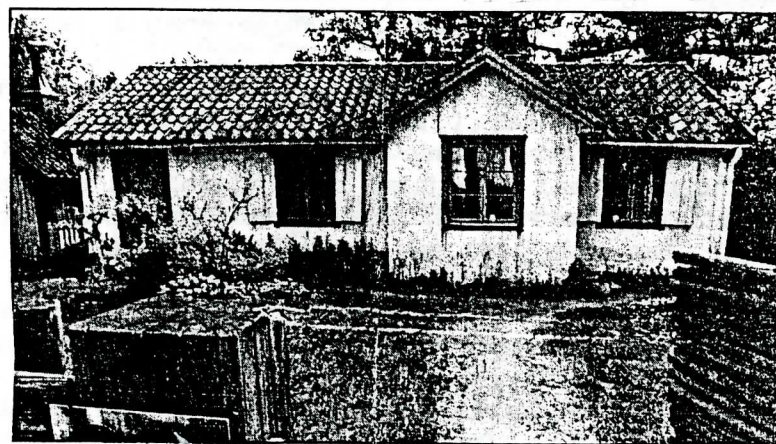
bl a ändrade hennes titel till postmästare och postexpeditionens beteckning till postkontor.

Det blev sedan ganska täta byten på chefsstolen, Gerd Fredriksson (1979-1982), Ulla-Stina Einarsson (1982-1985) och Britt-Marie Svensson från 1985. Hon har sedan till Lena Johansson lämnat över ansvaret för service till mer än 3100 hushåll. I antalet ingår hushållen med adress HALLTORP, VASSMOLÖSA och TREKANTEN, dit postutdelningen utgår från Ljungbyholm.

Som jag är villig att mot den af Hoss Postmästaren i Hossmo föreslagna lönen, antaga den i Ljungby nya blifvande poststationen, får jag nämndt ödmjuktigen anmäta mig som sökande till föreståndare för nämnda poststation.

Hossmo den 17 Februari 1888.

*Marie Lisette Håkansson,
Poststationsföreståndare.*

I detta hus fanns Ljungbyholms poststation under 65 år efter starten.

Ölvingstorp

Den 12 augusti 1908 blev postverket en av de stora fasta kunderna på den nya järnvägen mellan Ljungbyholm och Pärud. Vid järnvägens båda ändpunkter fanns redan poststationer sedan 20 resp 34 år och på sträckan däremellan inrättades tre nya stationer, förenade med järnvägsstationerna till skillnad från ändpunkternas poststationer.

En av de tre nya förenade post- och järnvägsstationerna var den i Ölvingstorp. Johan August P:son Fridlund blev föreståndare med 240 kronor i årsarvode till en början. Han blev kvar där till 60 års ålder och efterträdes 1933 av Per Gunnar Johansson som redan efter fem år lämnade över till Elsa G S Johansson. När hon på egen begäran fick avsked 1954, övertogs uppgiften av Syster Nina K Johansson som dock bara verkade tre år i Ölvingstorp. Poststationen drogs nämligen in med oktober månads utgång 1957.

Invånarna i Ölvingstorp hade regelbunden postgång långt innan järnvägen kom till. En lantbrevbärare från Ljungbyholm sörjde nämligen från den 1 oktober 1900 för att posten befordrades fem gånger i veckan till Ölvingstorps by med utdelning på vägen av post också till Holmsberg och Nygård. Till lantbrevbärare hade fjärdingsmannen Fredrik Pettersson anställts.

Hans ersättning var 75 öre per tur för den fem kilometer långa sträckan. När han i september 1903 begärde höjning till en krona per tur prutade postinspektionen i Malmö och han fick nöja sig med en höjning till 80 öre. Det motsvarade en milersättning som var över genomsnittet inom södra post-distriktet. Han sade ändå upp sig följande sommar och från juli 1904 blev Edvard Petersson från Köhlby ortens nye lantbrevbärare med oförändrad ersättning. Med tillkomsten av postbefordran på järnvägen och en poststation i Ölvingstorp upphörde kontraktet att gälla.

Oscarsfrimärken stämpelade i Ölvingstorp är tämligen svår-åtkomliga för samlare. Detta hänger helt naturligt samman med att sådana märken var på upphällningen när poststationen inrättades.

Södra

	Debet			
Jan	5	1 karlskåpa för 1/4 1/2 fot	1/1	
	14	1 karlskåpa för 1/2 fot	1/1	
	17	2 senill	1/1	
	17	1 brevstämpel för 2 g	1/1	
	20	2 1/2 satten grammor	2/1	
	21	1 brottala	1/1	
	22	3 skära sklar	1/1	
	26	1 brevstämpel för ledningsexpositionen	1/1	
Feb	5	5 do (post)	2/1	
	28	15 luv. förnydda knappar	3/1	
	30	2 arser	3/1	
	5	1 devoj, 15 st järnögla för Orsbjörp	1/2	
	7	2 sigill, 2 brevstämpel	1/2	
	21	1 karlskåpa, 1 devoj, 20 st järn	1/2	
Mars	10	15 luv. förnydda knappar	1/3	
	13	2 karlskåpor för domarens kontor	1/3	
April	20	5 sigill, 5 skjutar, 5 sigill, 5 brevstämpel	2 3/4	
		5 arser, 5 sigill, 5 sigill, 5 sigill		
		6 st ampuller		
		1 sigill, 1 brevstämpel, 1 väskstämpel, 1 väskstämpel, 1 väskstämpel, 1 st järn, 1 st mesing, 1 st grammor	2 3/4	
		1 st ampuller		
		1 sigill, 2 brevstämpel, 1 väskstämpel, 1 väskstämpel, 1 st järn, 1 st mesing, 1 st grammor	1/5	
		1 st ampuller		
	Maj	4	1 sigill, 2 brevstämpel (Kaf. K. 13. 2)	1/5
		15	1 kontant för 1/2 1/2 m 1 krona	1/5
	Juni	1	3 sigill, 3 skjutar, 2 sigill, 2 brevstämpel, 3 väskstämpel, 3 väskstämpel, 3 st järn, 3 st mesing, 3 st grammor	2 1/2
		3 st ampuller		
		6 sigill, 11 skjutar, 11 sigill, 11 brevstämpel, 11 väskstämpel, 11 väskstämpel, 11 par väskstämpel, 33 st järn, 11 st mesing, 11 grammor	3 1/2	
		1 st ampuller		
		5 sigill, 3 brevstämpel (förskott, Bohus, Nyköping)	2 1/2	
		20 st järnögla		
		1 väskstämpel, 1 väskstämpel, 1 st järn, 1 st mesing, 1 st grammor	2 1/2	
		1 st ampuller		
		3 sigill, 3 brevstämpel (in Skottland)	2 1/2	
		1 sigill, 1 brevstämpel (Skottland)		
		3 sigill, 3 skjutar, 3 sigill, 3 brevstämpel, 3 väskstämpel, 3 väskstämpel, 3 st järn, 3 st mesing, 3 grammor	1 1/2	
		1 st ampuller		

1874 års leveransjournal avslöjar att datumstämpel och sigill för Trekantens poststation levererades i god tid innan poststationen skulle öppnas.